

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 120 Lei

Pe jumătate

de an . . . 60 Lei

Exemplarul . . . 3 Lei

INSERTIUNI

și reclame după învoială

ROMÂNUL

REDACȚIA
Bulevardul
Regele Ferdinand Nr. 50

ADMINISTRAȚIA
Biroul de ziare I. Martin
Str. Horia No. 2.

Apare săptămânal sub îngrijirea organizației Tinerimei Național Tărăniste.

Un avertisment.

Trebuie să mărturisim, că pentru toți aceia, care urmăresc cu atenție viața publică a țării românești, ea nu e de natură a risipi îngrijorările pe cari le are orice om cu simț de răspundere în fața viitorului.

Dela unire încoace, putem spune cu drept cuvânt că țara românească, sub raportul politic, economic și financiar prezintă atâtea aspecte și probleme noi, încât Statul Român ca Stat complex și cu o organizație vastă, există abia dela data aceasta.

Deși s'a strecurat sub ochii noștri un număr de ani, de atunci, totuși în rezolvirea marilor probleme se pare că nici măcar nu am ajuns până la înțelegerea lor. Spiritul public încă nu s'a lărgit până în limitele întinse ale noului cadru iar pătrunderea în miez a acțiunilor e încă o problemă de viitor.

Am avut nenorocul să suportăm dominația fie pe față ceea ce e un rău, fie ocultă, incomparabil mai dăunătoare a liberalismului. În ideologia sa, partidul liberal nu a putut evolua din sămburele generos în jurul căruia s'au adunat elementele de progres și fermentație socială din secolul trecut. Față de marile evenimente ale istoriei, liberalii au rămas la un punct staționar în doctrină, pentru a lăsa loc liber apucăturilor urite sectare cari au covârșit orice pornire spre idealism și au risipit de mult forța morală ce ar trebui să animeze un organism politic. Intriga și corupția, au luat locul cinstei și a conduitei drepte. Iar singura putere de coeziune a liberalismului, îl formează astăzi băncile și afacerile.

De aceia o eventuală înrădăcinare a liberalilor în nouile provincii, ar constitui o descălecare în rău și o nimicire complectă, aci la noi, a unei posibilități de regenerare. E drept că pentru ei câștigarea de partizani, după care umblă cu arcanul, e o problemă de existență.

Totuși, aceia cari se lasă târâți înspre mocirla liberală, cu gândul ne mărturisit dar unic al lor de a-și face afacerile, sub scutul unui regim protector al corupției, e bine să se gândească și la interesele de viitor ale țării, pe cari nu pot să le nesocotească, fără ca odată și odată să nu fie trași la răspundere. Când se vor rușina și vor regreta. Căci trebuie să știe toți vânătorii de situații false și de averi nemuncite că vremea lor va trece în curând iar vremile ce vin, în numele unei purificări, le va cere seamă de răul ce fac acestei țări.

Vrem caractere.

— Articol din afară. —

Cu marile prefaceri ale războiului, pe lângă binefacerile aduse umanității și idei naționale prin înfrângerea militarismului mondial a Germaniei și desmembrarea Austro-Ungariei, s'a dat posibilitatea să se manifeste în toată goliciunea sa instinctele urâte ale oamenilor.

Era și natural aceasta, căci atunci când viața omului era atât de ieftină, — în războiu și după războiu «mici» deviări dela conduita obișnuită, ca: furt, jaf, mită ori deosebi oscilările de caracter sau călcarea cuvântului dat erau doar floare la ureche.

Se uită însă, că războiul este un rău necesar, căci nu s'a ajuns încă până acolo, ca toate progresele să se ajungă prin mijloace de civilizație, — și este dureros, că de multe ori dreptatea trebuie să se impună prin forță.

Aceasta însă nici pe departe nu înseamnă ca aceste instincte să se perpetueze și să impurifice pașnice de refacere și consolidare, mai ales la noi — nu, cari am fost învredniciți de a ajunge în o Țară, a forma o națiune unitară etnică și politică.

Cu toate acestea viața noastră publică suferă mult de perpetuarea acestor instincte urâte, în loc să se caute eliminarea lor prin crearea unei atmosfere curate chiar în sferele înalte diriguitoare a vieții noastre de Stat, guvernământii noștri și-au creștat baza și îndreptățirea de existență prin alimentarea acestor instincte, creindu-și o pleiadă de «aderenți», cari caută să terorizeze o lume întreagă.

Cei vizați se știu. Motivele deasemenea. Dela Unire încoace, afară de una singură dată și de scurtă durată, în conducerea Țării nu s'a manifestat voința și sufletul popular. Trebuia deci, ca cei cărora situația privilegiată le-a îngăduit deținerea perpetua a puterii, — să și-o mențină cu tot prețul,

într-o cari mijloace «last not least» este exploatarea aerului pestilențiat a imoralității de după războiu, ba chiar tendința de a o generaliza.

Neplata corespunzătoare a funcționarilor, ca făcând careva o boacăna, să fie iertat generos pentru a putea fi ținut în mână, avantajile de funcții cu rezerve și puțința de a se înfrupta din buget ori afară de buget, alții mulțumindu-se cu perspectivele acestora, un împrumut avantajos la «Banca Națională», — la alții naivitatea ori lașitatea de a crede, că situațiunea aceasta în veci va dăinui, deci mai bine: «să ne dăm după păr», bătăușii de toate categoriile, suprimarea și desavantajarea elementelor oneste chiar în chestii legale, în schimb avantajarea excesivă a celorlalți, — sunt unele din cauzele triste cari lasă să se verifice posibilitatea teroarei bazate pe instinctele urâte ale oamenilor.

La noi în Ardeal, — o știe și simte toată lumea, aceste argumente de convingere politică au căutat să prindă teren, afară de cei slabi și oportuniști tuturor vremurilor, — s'a opus însă a rezistență îndârjită, o energie vrednică de toată admirația oamenilor de bine, cărora nu s'a îngăduit ca bucuria Unirii să fie completă.

Cu atât mai mult ne miră și doare când se află la noi oameni, cari nu fac politică propriu zisă, și cari au sub oblăduirea lor instituții cu tradiții vechi, create pentru ajutorarea poporului și formarea de caractere ferme eșite chiar din popor, ca cedând unor sugestii străine de tradiții în a căror menținere s'au angajat, caută față de cei cari depind de ei și cari și-au împus rezerva dictată de împrejurări, dar cari cred, că în manifestații străine de politică: culturale, bisericesti pot, chiar au datorința să aibă un cuvânt cinstit, — să i abată în ape străine

Urmările reformei Agrare*

Reforma agrară a adus o adâncă prefacere în viața noastră economică și socială. Dispariția mării proprietăți, a marelui producător agricol, a marelui exportator de cereale, ne-a dus la schimbarea metodei de producție, la schimbarea naturii producției noastre, la schimbarea caracterului comerțului nostru de cereale. Primul efect al acestei transformări a fost împușinarea producției, în special a producției grâului; ne-a lipsit pâinea în țară, nu am trimis nimic peste hotare. Calitatea producției a căzut în acelaș timp cu cantitatea ei. Cerealele noastre de după războiu sunt inferioare celor de mai înainte, mai slabe și mai puțin curate. Ne existând depozite mai mari, ne existând chiar cerealele cerute la export și în calitateă căutată, exportul a suferit mult. Iar cerealele fiind principala noastră marfă de export, însuși comerțul exterior a suferit mult și prin aceasta balanța noastră economică și valuta noastră. Evident toate aceste efecte rele se datoreau schimbării de regim, dezechilibrului economic produs brusc de o parte nepregătirea lui, de altă parte de lipsa oricăror măsuri pentru combaterea acestor efecte. Reforma agrară a fost făcută fără un studiu amănunțit, fără o pregătire serioasă, fără un program bine gândit. Consecințele rele pe care le observăm nu sunt

* Din lucrarea de curând apărută a dlui profesor N. Ghiulea „Asociații Tărănești etc.”

ale reformei care trebuia făcută, care nu putea fi întârziată și care nu putea să aducă de cât bine, ci ale căilor și mijloacelor care s-au folosit, ale metodelor ei de realizare și de aplicare.

Proprietatea mare a fost desființată, pământul expropriat a fost împărțit în loturi mici țărănimii lipsită până atunci de pământ, sau cu pământ prea puțin. S'a creștat astfel un nou regim agrar, regimul micii proprietăți, regimul proprietății de muncă, adică al proprietății care să fie lucrată de proprietarul ei, cu brațele lui, cel mult cu ajutorul brațelor celor din familia lui. Cultura de pe moșiile întinse, în economia mării proprietăți, a trecut la cultura de pe ogorul mic, cu mijloace și metode primitive, fără scule și fără știință.

Efectele dispariției nepregătite a mării proprietăți le-am văzut. În scurt ele se pot reduce la: micșorarea producției, inferiorizarea producției și la stânjenirea exportului. Întâiul efect a dus la scumpirea vieții, al doilea la micșorarea câștigului din producția agrară și al treilea la căderea valutei noastre, și la criza economică de astăzi.

În acelaș timp și țărănimia a avut de suferit. I s-a dat pământ fără puțința de a-l munci. Țăranii au fost împușinăriți pe moșiile pe care munceau cu inventarul fostului proprietar. Au căpătat pământul pe care l-au udat cu lacrimile și sudoarea lor zeci de ani, însă nu li s-au dat sculele cu care să-l lucreze, scule cari au rămas fostului

sufletelor, mentalității lor, și cari sunt în contradicție cu tradițiile acelor instituții, cari le servesc și a căror moștenire este: cinstea, munca și caracter ferm.

Susținem și apărăm instituțiile noastre vechi scumpe nouă, creiate din truda și sudoarea părinților și moșilor noștri, în numele acelorora putem cere, chiar pretinde: continuați tradiția: faceți mult bine și formați multe, multe caractere ferme.

Ne trebuie caractere!

Lichidarea grupului Dlui Goldiș.

După câteva zile de frământare a cărei ecou a ajuns în opinia publică prin cele mai contradictorii știri acțiunea politică a Dlui Vasile Goldiș a fost definitiv lichidată printr-un aranjament care dacă dă dovadă din nou de oportunismul ministrului Cultelor indică limpede că nici în trecut ideile politice ale Dlui Goldiș de către vorbă de o necesitate a frontului național țărănesc nu erau uneori sincere.

Inscrierea dlui Goldiș și a întregului bloc în Partidul Poporului, hotărâtă și indeplinită la București în ziua de 10 Martie, este un fapt implinit.

Democrația română a lichidat prin aceasta un echivoc ce îi era în spre paguba ei iar carierii politice a Dlui Vasile Goldiș i-a pus o încheiere tristă.

Iar cei ce mai credeau într'un gest de bărbăție de ultima oră, s'au dovedit a fi niște oameni cari se hrănesc din iluzii.

Un incident între doi oameni politici minoritari.

În partidul maghiar din localitate de mai mulți ani încoace există o fricțiune continuă între doi membrii de vază. Unul e dl Alexandru Nagy, iar celalalt dl Tiberiu Zima.

Diferendul între acești doi domni e mai mult de ordin personal cu toate acestea e foarte înverșunat și adversarii se urmăresc fără cruțare.

Zilele aceste dl Nagy a făcut câteva aprecieri la adresa adversarului său, în presa oficioasă a partidului, care aprecieri au avut darul să revolte pe dl Zima.

Drept urmare dl Zima a atăcat în plină stradă pe dl Nagy Alexandru, urmând o încăierare cu loviri și injurii din ambele părți. Un public numeros a asistat la această răfuieală în public, a celor doi corifei minoritari din localitate.

proprietar, astăzi fără pământ sau cu o bucată prea mică de pământ, și cu un inventar ce întrece puterile și necesitățile sale. Greutățile de producție, pe care le întâmpină astăzi țărani, sunt prea mari. Lipsiți de unelte, lipsiți de vite, lipsiți de capital, nu pot să lucreze pământul cum îl lucrau mai înainte când nu era al lor. Iar micimea ogorului lor, pe care nu pot face o cultură rațională, — de una intensivă nici nu vorbim, — nu-i dau nici cele necesare vieții, de multe ori. De altă parte imposibilitatea, ca țărani să rămâie singuri asigurătorii lor și lipsa oricărei organizări a asigurării agricole, fac ca munca agricolă de astăzi să nu aibă nici o siguranță. Când îi lovește nenorocire țărani sunt distruși, și nu se mai pot ridica. Nenorocirea pricinuită de grindină, de îngheț sau inundație nu poate fi alinată de cât prin ajutoare din partea Statului, care, dacă nu vin, lasă regiuni și oameni în suferință și supt îndemnul tuturor sfaturilor rele, iar, dacă vin, fac o educație dezastruoasă poporului care va crede că trebuie să aștepte totul dela Stat. Incendiile sau mortalitatea vitelor aduc sfârșirea economiilor agricole, și ele nu pot fi îndreptate de cât prin umilitatea calea a micii publice. Dacă, în trecut, marele proprietar găsea deschisă calea Societăților de asigurare, care nu-i refuzau orce asigurare cerută, astăzi Societățile de asigurare refuză să facă asigurări țărănești, din cauza marelor cheltuieli de administrație și a mărimii riscurilor, pricinuite de mulțimea proprietarilor, și incultura lor. În sfârșit, greutățile

Nestatornicia intelectualilor produce desiluziunea poporului.

În frământarea noastră, de a delătura răul, ce ne bântue, se ivesc adeseori evenimente surprinzătoare; evenimente de unii înțelese și explicabile, de cei mai mulți însă înțelese greșit.

Lăpădarea dlui Dr. Lupu de Partidul Național-Țărănesc a surprins pe mulți, dintre cei ce nu cunoșteau firea și temperamentul lui. Și la aceasta a contribuit și contribuie mult și apucăturile mișelești ale dușmanilor democrației, cari caută, a exploata cazul în favorul lor.

Acți nu voiu căuta, să scot la iveală firea, temperamentul și scopul, ce-l urmărește dl Lupu prin ținuta sa. Viitorul va arăta pe deplin intențiunea, spre care merge. Voiu examina însă fapta d-sale din alt punct de vedere: cum e privită aceasta întorsătură în fața masei: a poporului.

E nelăgăduit, că dl Lupu e un propagandist de forță. Prin ideile și promisiunile făcute poporului, l-a cucerit și i-a câștigat încrederea. Fapt, ce nu se poate nega. Și acum e întrebarea: ce va zice și ce va crede acest popor, când vede, că și acest om, în care s'a încrezut, și-a schimbat purtarea?

Nu voiu înșira numele acelorora față de cari poporul s'a desgustat, ba chiar scârbit. La credincioși neclintii îi urmau orbii în acțiunile lor și s'au trezit părăsiți și lăsați în cea mai mare încurcătură și neîncredere. De aici desiluziunea și răceala, ce se observă la popor față de intelectualii.

Și aici zace răul! În momentul, când poporul își va pierde toată încrederea în intelectualii săi, calea ideilor sau curentelor periculoase e deschisă. Locul intelectualilor va fi ocupat de reacția celor extremiști, a căror acțiune sigur nu va avea ca rezultat binele și folosul poporului, dar cu atât mai puțin al intelectualilor.

Nestatornicia intelectualului desiluziunează și demoralizează pe aceia, pe a căror sprijin trebuie să se razime, cei ce luptă cu toată sinceritatea pentru intronarea dreptății și legalității în aceasta țară. Fără acest sprijin, toată lupta e o luptă zădarnică. Și ca aceasta încredere să fie și lupta acelorora, cari au câștigat încrederea lor. Schimbările la față desgustă și îndepărtează; nemulțumesc și desiluzionează. Deprima ea si neîncrederea, de care e stăpânit azi poporul, e deplină dovadă. Suntem aproape, de a ve-

pe care le întâmpină țărani în vânzarea produselor, neputința lor de a depozita grânele, de a aștepta momente de vânzare favorabile, neputința de a veni în contact cu negustori mari care plătesc preț mai bun, fac ca prețurile lor de vânzare să fie foarte mic, iar ei să fie la bunul plac al tuturor speculatorilor. Cu un cuvânt, costul de producție pentru țărani mic proprietar e foarte mare, iar prețul de vânzare este foarte mic, ceea ce înseamnă că câștigul țăraniului e foarte mic, și economia de mică proprietate, amenințată. Vădit că suntem în fața unei crize agrare, a unei dezorganizări a vieții agrare.

Efectele acestei dezorganizări sunt deosebit de însemnate. În întâiul rând este că improprietărea cum s'a făcut, nu a adus țăraniului efectul economic așteptat. Țărani sunt nemulțumiți, în unele părți sunt într'o situație economică inferioară celei de mai înainte, fiindcă lotul de improprietărea a fost foarte mic și ei nu pot să-și agonisească hrana din produsul ogorului lor. Muncesc mai mult, firește cu mulțumirea sufletească că muncesc pe ogorul lor, dar muncesc mai mult muncesc și bătrânii, cari de mult nu fuseseră văzuți pe câmp. Și rezultatul muncii lor nu este îndestulător nici pentru viața lor simplă, nici vorbă de propășire economică. În multe locuri țăraniimea chiar a decăzut economic, și-a redus consumul și și-a primitivizat, mai mult încă, viața ei de familie și societate, chiar și până atunci destul de redusă. În organizarea mării proprietăți țăraniimea găsea în general și de muncă și puțința de trai; în dezorganizarea

dea poporul, aruncându-se în brațele celor ce nu fac operă de clădire, ci de distrugere.

Drul Lupu și alții de talia d-sale ar fi de dorit, să mediteze asupra acestui fenomen periculos și să nu uite, că e vorba de soartea unui neam și nu de satisfacerea ambițiilor omenesti în viemurile acestea de grea încercare.

Oamenii cinstiți nu duc lupta, pentru a delătura pe unii și a se pune ei în scaune; ci luptă și jertfesc, pentru delăturarea răului din fundament, instăpânit în aceasta țară de partidele vechi de dictatură!

Poporul să vadă și să înțeleagă!

I. G.

NOTE.

Cuiburi de rândunele...

Am eșit și eu să văd locurile de case și fiindcă era Duminică și timp frumos și cald am cutrecreat tot Bujacul d'a latul. Plimbarea n'a fost de geaba căci am văzut lucruri impresionante. Cât priveam în jur, în toate părțile se'ntind, se'ncrucicează răvașe adânci, dungi trase cu plugul. M'am întresat că ce sunt. Mi s'a spus că acestea-s străzile. Am pornit deci pe una din „străzi”. Alături mici grămezi de pământ din care se ridică cu resemnare țărani pentru a arăta dimen siunile fiecărui loc de casă. Alocurea vezi mici petece arate cari parcănește covoare întrefăcute de bulghări negri ca niște bobii de diamant și înburătățiți în felii lucitoare. Pe câte un loc se vede și câte o fântână zăcă „cu zămărc”, apoi copăcei, pomi sădiți de curând. Primele manifestațiuni a micilor gospodării.

Trecând prin stradă fascinat de răcoarea dimineții și cum eram și adâncit în gândurile mele deodată trăsării: am trecut pe nesimțite „gardul” și era să cad într'o casă. Un pas și poate a-și fi fost un musafir nepoftit pentru cei ce se adăposteau în acest cuib: șor săpat în pământ.

Da, pentru mine era numai o groapă dar pentru cei cari se găseau în ea era unicul sălaș și unica bogăție; refugiați din întortocheatele străzi ale orașului se adăpostiră pe avutul lor și-și zidiră o casă — în jos! Era acoperită cu tulei. Era îngrămădiți în jurul unui grătar cu șor. Așa i-am găsit eu pe primii proprietari de casă între niște condiții rudimentare, primitive. Unica dorință le este să iese la suprafață.

Acți i-am găsit, aci așteaptă sosirea primăverii, sosirea rândunelelor cari le vor fi primii musafiri binevăzuți și tovarăși de suferință...

Peghepe.

micii proprietăți țăraniimea nu găsește de cât de muncă, ba uneori nu găsește nici aceasta. Sunt multe sate unde țărani nu au de cât un hectar, un hectar jumătate de pământ pe care nici nu au ce munci, nici nu au ce câștiga, și de lucru în alta parte nu au unde. Proprietatea îi leagă de pământ și nu pot merge la munca industrială în orașe, iar micimea acelei proprietăți nu le dă puțința de viață. Este o situație tragică, sporită și prin aceea că proprietatea de astăzi a fost atât de dorită și încununată cu atâtea speranțe.

Dar improprietărea nu a adus nici efectul social așteptat. Țăraniimea e nemulțumită, chestia agrară nu este închisă. La țară nu s'a stabilit un echilibru sufletec, nu s-a realizat încă o armonie sufletească între fostul proprietar, rămas încă pe o parte a moșiei sale și țăraniimea care i-a luat în stăpânire cea mai mare parte, nu este cu puțință încă, să se stabilească o concurență atât de necesară producției, nu este siguranța muncii și producția suferă din această cauză. Speranța pe care și-o pusese legiuitorii în pilda care putea să fie «marea» proprietate de astăzi, pentru micul producător fără știința necesară pentru organizarea unei întreprinderi, pentru o producție superioară, a fost o iluzie. Țăraniul cață și astăzi cu dușmănie la fostul proprietar. Și în greutatea economică în care se găsește scăparea sa o vede tot în expropriere, în cele câteva sute de hectare, și mai puțin, ale proprietarilor mari. El cere o nouă expropriere, el nu poate vedea că rezolvarea problemei nu stă acolo,

Informațiuni.

— **Organizația Tinerimei Național-Tărăniște**, în vederea cimentării legăturilor între membrii săi, cât și în scopul de a lua contact cu membrii Partidului Național-Tărănesc, aranjează o masă comună în seara zilei de 24 Martie a. c. la ora 8'30 în sala mică a restaurantului Crucea Albă, la care pe această cale sunt invitați toți membrii celor două organizațiuni atât din localitate cât și din județ. Prietenii noștri, din provincie, cari doresc să ia parte la această masă comună sunt rugați să se anunțe la dl Ilie Ardelean profesor la Școala Comercială din localitate cel mai târziu până la 22 curent.

— **Din America**, ne vin răvașe multe în cari Românii așezați acolo, ne trimit cuvinte de îndemn, și cer să li trimitem foaia. Interesul ce frații noștri cari trăiesc atât de departe, îl dovedesc mișcările politice din țară, le face cinste, arătându-ne în ei pe românii cari nu vor putea fi ruși dela trupul națiunii niciodată. Le trimitem cu drag foaia noastră și le comunicăm că am fixat abonamentul pe un an în suma de 5 dolari. Am dori să stăruie cât de mult pentru menținerea legăturilor cu glia strămoșească și primim cu multă plăcere, vești și informații dela dânsii, făcându-le loc întotdeauna în aceste coloane.

— **Situația cabinetului** nu s'a consolidat prin înscrierea dlui Vasile Goldis și a partizanilor săi în Partidul Poporului. Abia consumat acest act, dl Mihail Manolescu, subsecretar de Stat la Finanțe, a demisionat plecând din capitală chiar spre a nu mai fi nevoit să revie. În același timp se vorbește și de demisia dlui I. Petrovici ministrul instrucțiunii, care se găsește în conflict violent cu dl P. Negulescu președintele camerei, pe chestia proiectului de lege a învățământului.

— **S'a suspendat imunitatea parlamentară** a senatorului Bela Barabaș ales în județul nostru în cartel cu, dl Vasile Goldis. Numitul urmează să răspundă pentru o serie de articole publicate în ziarul „Brasoi Lapok” având un conținut tendențios și de agitație împotriva Statului Român.

— **Dl Dr. Dimitrie Cosma**, medic la Casa Cercuală a ținut o conferință populară în comuna Săn-Nicolaul-Mic, în ziua de Duminecă, 13 Martie, vorbind despre „Tuberculosă, măsurile de profilaxie și tratamentul ei”, fiind urmărit cu interes deosebit de săteni.

— **Am primit la redacție**, „Asociațiile țărănești” de dl profesor N. Ghiulea dela Universitatea din Cluj, lucrare premiată de societatea de editură „Cartea Românească”, și din care publicăm la foileton un fragment. În aceeași editură au apărut și Nuvelele lui Ion Slavici, volumul VI., iar în Cunoștințe folositoare dl Artur Gorovei tratează despre societatea Națiunilor, și dl Pompeiu Hossu Longin ne dă o descriere a Văii Jiului din Ardeal.

— **Consiliul județean** s'a întrunit la 15 crt. ora 10 în localul prefecturii cu care ocazie între altele s'a hotărât să se trimită guvernului o telegramă de felicitare pentru succesul obținut cu ratificarea Basarabiei. În aceeași ședință s'au discutat și unele chestiuni în legătură cu bugetul. Dl Dr. Emil Veliciu, noul membru al consiliului a prestat jurământul.

— **O nouă gazetă românească** a apărut în Arad, deastădată sportivă, intitulându-se „Sportul”, sub direcția dlui Ion Martin. Foaia apare odată pe săptămână, Luni, cu cele mai noi informații și știri sportive. Primul număr are un conținut bogat și foarte variat.

— **Duminecă a fost hirotonit** intru „diacon” de către P. S. S. Grigore episcop al Aradului, Dl. Octavian Câmpean, catihet la șc. com. din loc.

Alegerile pentru Parlamentul bisericesc.

În vederea alegerilor pentru sinodul bisericesc, care vor avea loc pe data de 22 curent, oamenii de conducere a bisericii ortodoxe au hotărât să alcătuiască liste de candidați în așa fel, ca ele să întrunească sufragiile unanime ale credincioșilor. Prin aceasta se ajunge la o stare sufletească proprie pentru a se întemeia pe ea o acțiune unitară în scopul unei bune gospodărie ale intereselor bisericești din eparchia Aradului. Ceace numai imbucura ne poate.

Printre candidați între alții figurează Dnii Dr. Iustin Marsieu, Dr. Victor Hotărăș, Dr. Iuliu Borneas, Dr. Emil Veliciu, Iuliu Groșoreanu, Dr. Eugen Beleş, Gheorghe Adam, Alexandru Vlad și Ascaniu Crișan.

Nădăduim, că sinodul, care se alege sub auspicii atât de îmbucurătoare va putea să desfășoare o muncă rodnică și cu mult tolos pentru binele obștesc.

Expoziția animalelor mici și paserilor domestice, aranjată la Arad.

«Cariorul» Prima Societate Română pentru Cultivarea Animalelor mici și paserilor domestice, în ziua de 12—13 l. c. a aranjat în sala de gimnastică a școlii medii din Str. Iosif Vulcan, expoziție cu caracter regional.

Cu bucurie constatăm, că atât orașul cât și regiunea noastră, a ocupat primul loc în țară, dar a câștigat un loc destul de respectabil în relațiunile cu țările apusene, prin cultivarea păsărilor de soi.

În mare parte meritul este a Camerei agricole din Arad, care a câștigat pentru cultivatori materialul necesar pentru recrearea sângelui.

Juriu a premiat cu medalie de aur expozanți: Blaskovits Ștefan, colonel Georgescu, Motorca Coriolan, Erdély Francisc cari au luat parte cu găini rasa orpington, plymonth, rațe, soi peking, și găște japoneze: a primit diplomă pentru soiul de sus Nesnera A. Tot așa și Wéber G. pentru găinele negre langschau și rața soi peking.

Diferite soiuri de epuri a lui Villmes Francisc, Timișoara au fost premiate cu medalie de aur, iar epurii prezentați de Blaha Lud. Arad a primit med. de argint.

Diferite soiuri de porumbei au fost premiate cu med. de aur și argint, dintre care îi amintim pe expozanții Vida L., Kévés L., Pálinskás L., Kotilla E., Blaskovits Șt., Wéber G., Ciorogariu, Bogdan și Szigmeth. Mai mulți au fost premiați cu diplomă I—III.

Canarile prezentate de Schrodt Șt. au fost premiate cu med. de aur iar Grosz S. cu med. de argint. Mai mulți cu diplomă.

Meritele, pentru aranjarea acestei frumoase expoziție, sunt a dnilor Motorca Coriolan președinte, Blaskovits Ștefan v. pres. și Wéber Gustav secretar.

Caut cameră mobilată

cu intrare separată. A se adresa la administrația gazetei sub „Tinăr”

Lucrări de curelar execută pe lângă cele mai ieftine prețuri GEHL ION curelar, în fața bisericii izraelite.

AVIZ

Ioan Mănuțiu și-a mutat atelierul în Strada Mă rășești No. 6. unde primește comenzi de confecționare de pălării bărbătești noi și repară cele vechi

că o nouă expropriere iar aduce foarte puțin pământ, dar nu-i va aduce alinarea nici unei suferințe care îl roade astăzi.

De sigur, improprietărea a avut un efect puternic asupra sufletului țărănimei. I-a ridicat moralul. Astăzi țăranul are alte pretenții economice. Dorește și el să trăiască mai bine, să locuiască mai bine. Dorește și el o viață economică mai îmbelșugată. Este un semn îmbucurător, și trebuie folosit. Trebuința este un puternic imbold al muncii, și al progresului. Astăzi țăranul, de asemenea, are alte pretenții culturale. Dorește să învețe carte, jertfește bdcuros sume mari pentru școală, pentru biserică. Primește cu bucurie acțiunea societăților culturale care îi dau distracții superioare, care îi aduc cartea. Așteaptă cu bucurie ridicarea culturală a satului. E un semn mărunat: cultura e dorită, cultura e primită, putem spera în ridicarea popurului nostru. Dar astăzi țăranul are și pretenții sociale. S'a deșteptat, dorește un loc în societate, dorește ca fiii săi să meargă cât mai mulți la învățătură, să ajungă între conducători. Dorește să se îngrijească conducătorii și de interesele lui, ba mai mult vrea el singur să se îngrijească de interesele lui. Este o ridicare socială îmbucurătoare. Țărănimea este isvorul primenirii noastre sufletești și sociale. De la muțimea ei așteptăm și întărirea păturei românești a orașelor noastre și menținerea supremației intelectualității noastre, așteptăm și câștigarea pentru neamul nostru a îndeletnicirilor economice: industria și comerțul.

(Va urma.)

Citiți și răspândiți
ziarul „Românul”

— Conferințe la Școala sup. de comerț. Săptămână trecută s'a continuat seria conferințelor ce se țin membrilor „Asociației meseriașilor și com. români.” Marți a vorbit Dl. Romul Grapini, prof. la sc. com., membru al organizației noastre, tratând despre „Teoria salariilor.” Dsa arată rolul celor trei factori, ai producției, precum și diferitele teorii emise de economiști în privința salariilor. Vineri Dl. Dr. Anton Balan, prof. la Șc. com. a vorbit despre „Monetă.” Pornind dela primele începuturi ale schimbului, dela „trock” arată care a fost evoluția instrumentelor de schimb până în zilele noastre. Trece apoi la „Băncile de emisiune” în special insistă asupra „Băncii Naționale a României” Conferințele au fost ascultate cu foarte viu interes de un număr considerabil de auditori.

— Se aduce la cunoștință, că ședința constituantă pentru cercul de conversație în limba franceză ori italiană, va avea loc în sala de cetire a bibliotecii palatului Cultural în 19 Martie ora 18. Sunt invitați toți românii cari vorbesc tranșezește ori italienește. Comitetul inițiativ.

Aviz.

Părinții cari doresc a-și da copiii la meserii să se adreseze Direcțiunii Căminului orașului p. ucenici din Arad, Calea Victoriei. Inscriserile se fac până în 15 Aprilie a. c.

„Cuptoarele de ars var din Alvața sunt în funcțiune.”

„Puteți cumpăra ieftin ghetete și articole de modă bărbătească la firma **Frații APPONYI** în fața primăriei.

Caut profesor de limba română, pentru lecțiuni de schimb în limba germană. — Adresa la administrație.

G. 3899—1926—12.

Publicațiune de licitație.

Pe baza deciziei Judecătorei Mixta Arad No. de mai sus, 50 duzini notes, 550 coale diferite hârtie, 3 mașini diferite și alte obiecte, prețuite în suma de lei 48850 cuprins în favoarea lui firma «Grafica» Timișoara reprezentată prin Dr. Vilhelm Szalai adv. din Arad, contra Ladislau Glück pentru suma de lei 13.000 capital interes 12% dela 30 Decembrie 1925 precum și speșele stabilite până în prezent se vor vinde la licitație publică în Arad, Bulev. Carol I. No. 48 în ziua de **30 Martie 1927, la orele 2½ conf. art. de lege LX șului 107 și 108 din anul 1881 al legii exec.**

Această licitație se va ține și în favoarea Bancii Centrale pt. Indust., Firma A. V. Maatschapij Voor Textielhandel, Muzsay Zoltán, Desideriu Szilágyi, Casă Grafica Soc. în nume Colect. și Camera de Comerț. Arad, la 5 Martie 1927.

Șef portărel: Indiscifrabil.

CINEMATOGRAF.

APOLLO

Martie 16—19 Mare festival.

URANIA

Martie 17—20. Șase zile între apași

Simeon Klein si-a mutat

prăvălia de pălării pentru dame și bărbați din Piața Avram Iancu No. 21

in **Strada Eminescu No. 3** in localul **Soția lui Vidor.**

Intrarea la Soția lui Vidor in acelaș loc.

In atențiunea celor cari zidesc!

Tot felul de zidiri și transformări și anume clădiri noi, modernă execuții să pregătesc de:

Francisc Eberlein birou de arhitectură Arad, Strada V. Babes No. 12 24

Domnilor, trei feluri de măn-cări la amiaz

2 reluri seara abonament 1200 Lei, pentru funcționari 1000 Lei. Rog sprijinul Dv. Maria Ponta Strada Teodoriu 4.

Tiglele cu renume mondial

„Bohn” din Jimbolea

se oferă spre vânzare în detal și engros de succesorii lui Iosif Mittver, Petre Crnity și Soția, reprezentanții fabricii „BOHN”, pe lângă cele mai ieftine prețuri. Comenzile se preiau în biroul nostru de pe teritoriul gării în fața fabricii Astra, care exista de 30 ani. 23

Oter spre vânzare 1.000.000 bucați cărămizi pentru pereti, livrabile imediat prin decorul propriu, încărcate la vagon. Se poate primi și cantități mai mici. Fabrica de **Gustav Braun Arad,** 171, 185. Telefon: cărămidă

Cel mai frumos vopșeste și curată

Iosif Flick, institut de vopsit stofe și curățire chimică. Arad, Strada Crisan No. 9. —

Cine cumpără mobile,

nu-i va părea rău pentru osteneală vizitând depozitul fabricii de mobile **Klug,** Aradul-nou

In atențiunea celor cari clădesc!

Biroul de arhitectură **M. I. Oppenheimer** Arad, Strada Căpitan Ignat No. 2. angajează pe lângă cele mai ieftine prețuri construirea de clădiri noi moderne reparare, și întreținerea în bună stare a clădirilor și transportul porțelor doritorilor nisipul necesar. 0000

Confectionează din material cel mai bun ghetete noi, repară și înlocuește talpa celor vechi pe lângă prețuri ieftine, **Dirnbeck Ioan,** Arad, Str. Bucur 7.

„VICTORIA”

Institut de Credit și Economii Societate pe Acții.
Fondată la anul 1887.

Sediul Central: Arad, Bul. Reg. Ferdinand I. // Secția comercială și devize: Arad, Bul. Reg. No. 1—3. Telefon: 177 și 763. Adr. teleg. „Victoria” // Ferdinand I. No. 29. — Telefon: 330, 520 și 860.

Sucursale: Chișineu-Criș, Șiria, Ineu, Radna, Rovine (Pecica) și Buteni - **Exposituri:** Săvârșin și Grăniceri (Otlaca).

Capital societar și fonduri proprii Lei 50,000.000
Resurse Lei 400,000.000.

Execută totfelul de operațiuni bancare.
Primește depuneri spre fructificare în Lei, Dolari ori alte valute străine, pe libele și în cont-curent, pe lângă cele mai favorabile condițiuni.

Are legătură de cont curent cu toate băncile din Țară și corespondenți în toate centrele mari ale lumii.

Bancă autorizată pentru operațiuni de devize.

Intreprindere proprie „NORA” fabrică de mături și perii în Arad.